

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

Číslo spisu:

Číslo záznamu:

ZÁZNAM

O VÝSLEDKU DOZORU PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ
SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

CENTRUM PRE DETI A RODINY RUŽOMBEROK

Na základe poverenia č. 187/2023/OIvSPODaSK, zo dňa 04. 12. 2023, vykonali poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ISV“) dozor podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) nad dodržiavaním zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) v rozsahu plnenia povinností podľa ustanovenia

- § 51 ods. ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z. zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do centra,

v dozorovanom subjekte podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach Centre pre deti a rodiny Ružomberok, Kalvárska 924, 034 01 Ružomberok, IČO: 34057773 (ďalej len „centrum“ alebo „dozorovaný subjekt“).

Dozor začal dňa 07. 12. 2023 a dozorovaným obdobím bol čas od 01. 01. 2023 do 07. 12. 2023.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa pri výkone dozoru postupuje primerane podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“), jeho ustanovení § 8 až § 13, ak samotný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach neustanovuje inak.

Poverení zamestnanci ISV na výkon dozoru v rozsahu zameranom na predmet dozoru využili oprávnenia podľa ustanovenia § 11 zákona o kontrole v štátnej správe, požiadali dozorovaný subjekt o vyplnenie Dotazníka na účely dozoru¹, spisové dokumentácie detí (ďalej len „spisová dokumentácia“), iné súvisiace písomnosti a zrealizovali riadené rozhovory so zamestnancami dozorovaného subjektu.

¹ Dotazník na účely výkonu dozoru je súčasťou postupu ISV pri výkone dozoru v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri plnení povinností centra pre deti a rodiny zaradiť každé dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny najneskôr do štyroch týždňov od prijatia dieťaťa do centra pre deti a rodiny. Dotazník je verejne dostupný na webovom sídle Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky: [Postupy - MPSVR SR \(gov.sk\)](#).

BEZ ZISTENIA NEDOSTATKOV

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v profesionálnej náhradnej rodine má podľa ustanovenia § 51 ods. 4 písm. a) zákona č. 305/2005 Z. z. prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine.

Podľa ustanovenia § 51 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z.z. dieťa do šiestich rokov veku musí byť najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do centra zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny.

Deti do šiestich rokov veku sú obzvlášť zraniteľnou skupinou detí, pre ktoré sa v centrách vykonávajú pobytové opatrenia súdu, pri ktorých zákon č. 305/2005 Z. z. vo svojom ustanovení § 51 ods. 6 jednoznačne určuje pravidlo ich zaradenia do profesionálnej náhradnej rodiny.

Výnimky z tohto pravidla sú určené taxatívne a i explicitne ako tri situácie, kedy musí dôjsť k naplneniu okolností vymedzených pre tú - ktorú situáciu dieťaťa do šiestich rokov veku umiestneného v centre.

Takto je výnimkou taká situácia dieťaťa, kedy zdravotný stav dieťaťa vyžaduje osobitnú starostlivosť - starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine vzhľadom na jeho zdravotný stav, keď súčasne takúto starostlivosť nie je možné zabezpečiť v domácom prostredí profesionálneho náhradného rodiča. Obe podmienky umožňujúce centru zabezpečiť starostlivosť o dieťa nie v profesionálnej náhradnej rodine a ani v samostatnej skupine musia byť pritom splnené kumulatívne, navyše v priebehu celého času umiestnenia dieťaťa v centre.

Ďalšou výnimkou je situácia, ak je dieťa umiestnené v centre na základe rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia alebo rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ak súd koná vo veci výchovného opatrenia pobytovou formou a umiestnenie dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine nie je vhodné vzhľadom na účel výchovného opatrenia.

Poslednou výnimkou je situácia, keď je v záujme dieťaťa zachovať súrodenecké väzby spoločne umiestnených súrodencov a spoločné umiestnenie súrodencov v profesionálnej náhradnej rodine je spojené so závažnou prekážkou. Aj v tomto prípade platí, že obe podmienky umožňujúce centru zabezpečiť starostlivosť o dieťa nie v profesionálnej náhradnej rodine a umiestnenie súrodeneckej skupiny je spojené so závažnou prekážkou musia byť pritom splnené kumulatívne, navyše v priebehu celého času umiestnenia dieťaťa v centre.

Takýto postup a prístup centra korešponduje s jeho povinnosťou pri výkone opatrení aktívne a odôvodnene zvažovať najlepší záujem každého dieťaťa do šiestich rokov veku. Ide o kontinuálnu povinnosť, časovo neohraničenú a nelimitovanú na čas prvotného zvažovania zo strany centra o tom, či bude dieťa do šiestich rokov veku umiestnené do profesionálnej náhradnej rodiny alebo mu bude starostlivosť poskytovaná v špecializovanej samostatnej skupine alebo mu bude starostlivosť poskytovaná v samostatne usporiadanej skupine so súrodencami a umiestnenie súrodeneckej skupiny v profesionálnej náhradnej rodine bolo spojené so závažnou prekážkou.

V neposlednom rade, zo žiadneho zo súvisiacich ustanovení platnej právnej úpravy explicitne nevyplýva, že by povinnosť centra zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny „zanikala“, resp. zaniká vplyvom formálneho posúdenia osobitnej potreby dieťaťa príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny - teda v rámci pôsobnosti iného orgánu verejnej správy a podľa náležitostí (obsahových i procesných, čo sa týka práv a povinností dotknutých osôb) inej právnej úpravy. Pri zaraďovaní dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny, zákon č. 305/2005 Z. z. centru ustanovuje aj povinnosť rešpektovať súrodenecké a rodičovské väzby. Táto povinnosť opäť neznamená vylúčenie aplikácie pravidla o zaraďovaní dieťaťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny vrátane nutnosti komplexného zvažovania najlepšieho záujmu dieťaťa a nutne teda nie iba jeho jedného z prvkov, ktoré práve najlepší záujem dieťaťa absorbujú.

1. Z vyplneného Dotazníka na účely výkonu dozoru zo dňa 07. 12. 2023 vyplynulo, že v centre bolo ku dňu začatia dozoru dňa 07. 12. 2023 umiestnených 56 detí, z toho 5 detí vo veku do šiest rokov. Z týchto detí boli 4 deti zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny a 1 dieťa bolo zaradené do samostatne usporiadanej skupiny.
2. Zamestnankyne ISV si vyžiadali spisové dokumentácie všetkých detí do šiestich rokov veku a to [redacted]², [redacted]³, [redacted]⁴, [redacted]⁵ a [redacted]⁶, v rámci ktorých bolo preverené plnenie vyššie uvedených povinností centra.
3. V prípade detí [redacted] a [redacted] centrum dodržalo povinnosť zaradenia dieťaťa do štyroch týždňov od prijatia do centra do profesionálnej náhradnej rodiny a to už v deň ich prijatia do centra, čo je vhodné označiť ako dobrú prax na strane centra.
4. V prípade [redacted] dieťa nebolo zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny, z dôvodu umiestnenia veľkej [redacted] člennej súrodeneckej skupiny do centra dňa 06. 01. 2021. Súrodenci mali medzi sebou silné súrodenecké väzby z dôvodu absencie starostlivosti zo strany rodičov v prirodzenom rodinnom prostredí, ktorú zabezpečovali starší súrodenci o mladších súrodencov. Zo „Záznamu z adaptačného obdobia“ zo dňa 14. 04. 2021 [redacted] (pred dozorovaným obdobím) je uvedené: „...sa vyskytli problémy so spánkom ([redacted] ťažšie), nechcel zaspáť v postielke, [redacted] sa prítomnosti [redacted]“ a tiež „Po príchode do CDR a po umiestnení dieťaťa do SUS [redacted] v interakcii najmä so [redacted] ostatných súrodencov [redacted]“ V „Pláne sociálnej práce“ zo dňa 30. 06. 2021 je o [redacted] uvedené: „...[redacted] sa zo začiatku plač pri zaspávaní... [redacted] prítomnosť staršieho súrodencu [redacted]“. V zázname „Hlavných úloh psychologickkej činnosti psychológa centra“ sa uvádza: „Súrodenci boli na 5. SUS umiestnení spoločne dňa 04. 01. 2021. Prítomnosť súrodencov pomáhala [redacted] v adaptácii sa na podmienky CDR.“ V zázname „Hodnotenie dieťaťa“ zo dňa 30. 06. 2021, ktoré centrum vypracováva pre každé dieťa v centre v ročných intervaloch sa o [redacted] uvádza: „...[redacted] na začiatku [redacted] a [redacted] sa len v blízkosti [redacted], [redacted] náhradou

² číslo spisovej dokumentácie [redacted]
³ číslo spisovej dokumentácie [redacted]
⁴ číslo spisovej dokumentácie [redacted]
⁵ číslo spisovej dokumentácie [redacted]
⁶ číslo spisovej dokumentácie [redacted]

...“ V rozhovore so zamestnancami centra sociálna pracovníčka uviedla, že centrum malo po prijatí súrodeneckej skupiny v pláne zaradiť do profesionálnej náhradnej rodiny, avšak interakcia s profesionálnym náhradným rodičom zlyhala, dieťa odmietalo v domácnosti profesionálneho náhradného rodiča spať, plakalo a dožadovalo sa . V zázname „Hodnotenie dieťaťa“ zo dňa 30. 06. 2023 odborný tím centra prehodnotil zaradenie do profesionálnej náhradnej rodiny nasledovne: „Toho času nie je v záujme umiestnenie do PNR a to vzhľadom k silným citovým väzbám k súrodencom, ako aj k . Preto aj naďalej budeme pracovať na sanácii rodiny....“ Súrodenecká skupina je v centre umiestnená v samostatne usporiadanej skupine v rodinnom dome, kde sa nachádzajú súrodenci spolu. Starší súrodenci navštevujú základnú školu a strednú školu, navštevuje materskú školu. Najstarší súrodenec po dovŕšení plnoletosti ukončil pobyt v centre a vrátil sa k širšej rodine. Centrum podporuje sanáciu rodiny súrodencov a utvára podmienky na stretávanie sa rodičov a širšej rodiny s deťmi a taktiež intenzívne spolupracuje s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri zabezpečení stretnutí rodinného kruhu, ktorých cieľom bolo zverenie všetkých detí do širšej biologickej rodiny, nakoľko detí do dňa začatia dozoru vytvorené bytové podmienky na starostlivosť o deti. V prípade centrum uplatnilo výnimku podľa ustanovenia § 51 ods. 6 písm. c) zákona č. 305/2005 Z.z. z povinnosti zaradiť dieťa do šiestich rokov veku najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do centra do profesionálnej náhradnej rodiny z dôvodu zachovania súrodeneckých väzieb.

5. Deti boli s mal v čase dozorovaného obdobia vek nad šesť rokov (rokov a mesiacov), umiestnení do centra dňa , na základe neodkladného opatrenia príslušného okresného súdu. Deti boli prijaté a umiestnené v samostatne usporiadanej skupine. V čase ich prijatia malo centrum neobsadený úväzok profesionálneho náhradného rodiča. Následne centrum vyhlásilo výberové konanie a dňa 10. 01. 2023 vybralo vhodného uchádzača, ktorý súhlasil so zabezpečením starostlivosti pre všetkých troch súrodencov. Ako sa uvádza vo vyhodnotení úloh plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou na obdobie január 2023 – jún 2023, „...maloletí v tom čase mali potrebu stále sa spolu držať, kontrolovali prítomnosť svojich súrodencov zrakom. Večerné zaspávanie bolo spojené s plačom a strachom o budúcnosť bez blízkej osoby - Tento stav pretrváva dodnes. sú na seba citovo naviazaní.“ Vo vyhodnotení úloh plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou na obdobie január 2023 – jún 2023 sa uvádzajú aj nasledovné informácie: „Dňa 10. 01. 2023 bolo VK na PNR, kde bol vybratý profi rodič. Nakoľko vybraný uchádzač dlhší čas nevykonával túto profesiu, musel v zmysle zákona o PNR účinného od 1.1.2023 absolvovať aktualizáciu prípravy na PNR.....s termínom ukončenia 19.4.2023. Do toho času boli súrodenci umiestnení na 2. SUS s tým, že sme sa v záujme čo najrýchlejšieho presunu do PNR dohodli na interakciách s už počas trvania prípravy.“ Interakcie a spoznávanie detí s profesionálnym náhradným rodičom sa uskutočnili v priestoroch centra v termínoch 11. 02. 2023, 19. 02. 2023 a 02. 03. 2023. Nasledovali návštevy detí v domácnosti budúceho profesionálneho náhradného rodiča v termínoch 03. – 04. 03. 2023, 10. – 11. 03. 2023, 31. 03. – 02. 04. 2023 a 06. – 10. 04. 2023. Dňa 21. 04. 2023 po ukončení aktualizácie prípravy na vykonávanie profesionálneho náhradného rodičovstva boli všetky deti zo samostatne usporiadanej skupiny zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny. Zo spisových dokumentácií detí vyplynulo, že centrum

intenzívne pracovalo na zabezpečení obsadenia úväzku profesionálneho náhradného rodiča, do ktorého starostlivosti boli následne súrodenci zaradení a súrodenecké väzby [REDACTED] zostali zachované. Centrum počas aktualizácie prípravy budúceho profesionálneho náhradného rodiča podporovalo a realizovalo poznávacie návštevy detí a krátkodobé pobyty detí v rodinnom prostredí profesionálneho náhradného rodiča. Všetci [REDACTED] súrodenci sa v tejto profesionálnej náhradnej rodine nachádzajú od premiestnenia zo samostatne usporiadanej skupiny doposiaľ. Pri zaraďovaní detí do profesionálnej náhradnej rodiny centrum rešpektovalo súrodenecké väzby a zvolený postup bol v najlepšom záujme detí, aby boli súrodenecké väzby zachované a starostlivosť zabezpečoval profesionálny náhradný rodič, ktorý s podmienkou starostlivosti o všetkých troch súrodencov súhlasil.

ZÁVER

VÝKONOM DOZORU NEBOLO ZISTENÉ PORUŠENIE PLNENIA POVINNOSTI DOZOROVANÉHO SUBJEKTU ZARADIŤ DIEŤA DO ŠIESTICH ROKOV VEKU NAJNESKÓR DO ŠTYROCH TÝŽDŇOV OD PRIJATIA DO CENTRA PRE DETI A RODINY DO PROFESIONÁLNEJ NÁHRADNEJ RODINY, NA ZÁKLADE ČOHO BOL VYPRACOVANÝ ZÁZNAM O VÝSLEDKU DOZORU.

V Bratislave dňa 26. 05. 2024

Za Inšpekciu v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]